

POLA ELEKTROMAGNETYCZNE

(Ratownictwo Medyczne)

I. Zagadnienia

1. Pole magnetyczne: indukcja i strumień.
2. Pole magnetyczne Ziemi i magnesów trwałych.
3. Działanie pól elektromagnetycznych skrajnie niskich (ELF-MF) i wysokich częstotliwości na organizm. Magnetoterapia.

II. Zadania

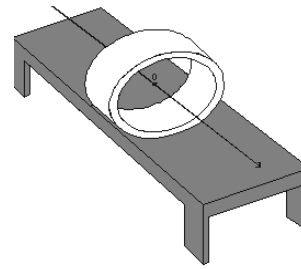
1. Pomiary indukcji pól magnetycznych generowanych przez cewkę do magnetoterapii z zastosowaniem miernika EMF FIELD TESTER 827.
2. Magnetoterapia.

III. Wykonanie ćwiczenia

Celem ćwiczenia jest praktyczne poznanie zagadnień związanych z oddziaływaniami na organizm pól elektromagnetycznych (ELF-MF - Extremely Low Frequency Magnetic Field), które stosuje się w magnetoterapii oraz pól elektromagnetycznych występujących w środowisku naturalnym człowieka.

1. **Pomiar indukcji pola magnetycznego z użyciem cewki do magnetoterapii CM i miernika EMF FIELD TESTER.**

- Zaplanować pomiar i sposób jego wykonania uwzględniając oznaczenie osi cewki na Rys. 1.

Rys. 1. Schemat pomiaru indukcji B pola magnetycznego pochodzącego od cewki do magnetoterapii wzdłuż jej osi.

- Utworzyć w programie **Statistica** arkusz kalkulacyjny o **4** kolumnach, w którym będą zapisywane wyniki pomiarów. Oznaczenia kolumn przedstawiono w tabeli 1 (nie należy zmieniać nazw kolumn).

r [cm]	B [μT]	log(r)	log(B)
<i>A(X)</i>	<i>B(Y)</i>	<i>C(Y)</i>	<i>D(Y)</i>

Tabela 1. Oznaczenia kolumn wykorzystywanego w ćwiczeniu arkusza danych programu Origin 5.0.

- Sprawdzić czy cewka CM jest podłączona do wyjścia (**Wy**) **MAGNOTERA D26**.
- Przyciskiem „POWER” włączyć **MAGNOTER D26**.
- Ustawić – postępując zgodnie z instrukcją obsługi (str. 4 i 7) – parametry pola magnetycznego na następujące wartości: rodzaj przebiegu pola – sinus pełny, czas – 20 min., częstotliwość – 50 Hz, indukcja pola magnetycznego – 20 Gs.
- Przyciskiem „START” włączyć pole.
- Miernikiem EMF FIELD TESTER model 827 wykonać pomiary indukcji B pola magnetycznego wzdłuż osi cewki (Rys.1) w następujących odległościach r licząc od środka cewki: 12, 18, 24, 30, 36, 42, 48, 54, 60, 66 cm. Przy ustalaniu odległości należy posłużyć się przymiarem liniowym. W trakcie wykonywania pomiarów należy tak ustawiać czujnik pomiarowy, aby znajdujący się na nim symbol podwójnej strzałki $\leftrightarrow$ był ZAWSZE równoległy do linii sił mierzonej indukcji pola magnetycznego. Wyniki pomiarów należy zapisać w kolumnie $B(Y)$ przygotowanego wcześniej arkusza danych.
- Po zakończeniu pomiarów należy wyłączyć **MAGNOTER D26**.
- W kolumnach C i D arkusza danych umieścić odpowiednio $\log(r)$ i $\log(B)$ wyliczone na podstawie danych z kolumn A oraz B.
- Wykonać wykres $B [\mu\text{T}]$ w funkcji odległości $r [\text{cm}]$ od środka cewki oraz wykres $\log(B)$ w funkcji $\log(r)$.

- Do wykresu $\log(B)$ w funkcji $\log(r)$ dopasować prostą i w oparciu o metodę regresji liniowej wyznaczyć stałe α i k (opis metody znajduje się w **Dodatku** na końcu instrukcji).
- Przedstawić w analitycznej formie zależność $B(r)$ uwzględniając obliczone α i k .

IV. Instrukcje

1. Instrukcja obsługi urządzenia **MAGNOTER D26**.
2. Instrukcja do programu **Statistica**.

V. Dodatek

Wyznaczenie współczynników α oraz k metodą regresji liniowej:

W oparciu o prawo Biota-Savarta indukcję B pola magnetycznego wytwarzanego przez cewkę CM można w przybliżeniu opisać ogólnym równaniem:

$$\mathbf{B} = \frac{\mathbf{k}}{r^\alpha} \quad [1]$$

gdzie: r jest odległością od jej środka, k oraz α są pewnymi stałymi, przy czym w naszym doświadczeniu ważniejsze znaczenie ma stała α gdyż od jej wielkości zależy stopień zmniejszania się indukcji pola magnetycznego ze wzrostem odległości od jego źródła.

Po zlogarytmowaniu równania [1] otrzymujemy równanie postaci:

$$\log(\mathbf{B}) = \log(\mathbf{k}) - \alpha \cdot \log(\mathbf{r}) \quad [2]$$

Jest to liniowa zależność $\log(B)$ od $\log(r)$ w rodzaju:

$$\mathbf{y} = \mathbf{a} + \mathbf{b} \cdot \mathbf{x} \quad [3]$$

Porównując stronami równania [2] i [3] otrzymujemy, że:

$\log(k) = a$ (tzn., że $k = 10^a$) i **$\alpha = -b$** .